

NBG 1951 Johannes 15:1-8

1 Ik ben de ware wijnstok en mijn Vader is de landman. 2 Elke rank aan Mij, die geen vrucht draagt, neemt Hij weg, en elke die wel vrucht draagt, snoeit Hij, opdat zij meer vrucht drage. 3 Gij zijt nu rein om het woord, dat Ik tot u gesproken heb; blijft in Mij, gelijk Ik in u. 4 Evenals de rank geen vrucht kan dragen uit zichzelf, als zij niet aan de wijnstok blijft, zo ook gij niet, indien gij in Mij niet blijft. 5 Ik ben de wijnstok, gij zijt de ranken. Wie in Mij blijft, gelijk Ik in hem, die draagt veel vrucht, want zonder Mij kunt gij niets doen. 6 Wie in Mij niet blijft, is buitengeworpen als de rank en is verdord, en men verzamelt ze en werpt ze in het vuur en zij worden verbrand. 7 Indien gij in Mij blijft en mijn woorden in u blijven, vraagt wat gij maar wilt, en het zal u geworden. 8 Hierin is mijn Vader verheerlijkt, dat gij veel vrucht draagt en gij zult mijn discipelen zijn.

Dit is geen parabel, want er zit geen verhaaltje in, maar het is een uitgebreid beeld uit de concrete zichtbare wereld, waarmee Jezus een heel belangrijke maar abstracte waarheid wil duidelijk maken. Het belangrijke zit hier in, dat als wij die waarheid snappen of in ons binnenste gaan toepassen, het ons goed en steeds maar beter zal gaan. We zullen voorspoed kennen. Als wij het niet begrijpen, of als wij die waarheid niet kennen en dus niet toepassen in ons leven, dan zal het slecht met ons aflopen, zoals met een rank die afgebroken is van de stam, daardoor uitdroogt en tenslotte in het vuur terecht komt.

Het beeld is dat van DRUIVEN, het woordje “**vrucht**” komt **6x** voor in deze 8 verzen (7x in de NBV) en de vrucht in het beeld is onmiskenbaar de druif. Het gebruik van zo’n metafoor veronderstelt dat degene die er naar luistert of die het leest bereid is om iets te leren, wat veel meer is dan begrijpen! Het is onderwijs van Jezus aan zijn discipelen. Discipelen zijn voortdurend gericht op “leren”, het zijn de leerlingen van de Meester! Zij zetten zich ervoor in om te worden zoals Hij is. In de samenkomst zitten en bij de groep horen zijn niet voldoende, wij behoren in het alledaagse leven er op vooruit te gaan of te groeien. We groeien als we Jezus’ onderwijs of het Woord gaan toepassen. Als dit onze levensstijl gaat bepalen hebben we iets geleerd.

Hier in Joh.15 zien we dat Jezus voor zijn onderwijs het beeld van de druiven gaat uitbreiden met allerlei details die een betekenis krijgen. Het is een uitdaging om ons het onzichtbare wat Jezus bedoelt eigen te maken, het gezaaide woord in ons binnenste te laten ontkiemen en wortel te laten schieten (dat is leren), dan zal het zichtbare resultaat vanzelf komen. Het zal beter met ons gaan, mensen zullen verandering zien, en we zullen weten waarvoor we leven en lijden. Laten we even de details van de metafoor bekijken:

Het gaat over een wijnstok of een druivelaar en een landman of een wijnboer. **De vruchten zijn geen wilde druiven, zij worden gekweekt.** De boer wil uiteindelijk wijn maken, dat is zijn plan, en hij doet van alles op het land, om uiteindelijk de beste wijn te bekomen.

Als ik niet beseft dat iemand anders dan ikzelf bezig is met mij, iemand met een groots plan in zijn achterhoofd, dan zal het feit dat ik christen ben ofwel niets betekenen, ofwel veel frustratie opleveren. In het oude testament komt de wijngaard vaak voor als beeld van Gods volk. Gods volk is de sleutel tot het herstel of de vernieuwing van heel de schepping die door de zonde kapot gemaakt is. Als Christen word ik niet alleen persoonlijk gered, maar ik wordt vooral klaargemaakt om een sleutelpositie te bekleden in de Nieuwe Schepping. Het lijkt onnatuurlijk en onbegrijpelijk voor een rank om gesnoeid te worden, en het is pijnlijk! Maar als we de wijngaardenier en zijn plan vertrouwen (dat is geloof hebben), leren we om ons gewillig te laten snoeien, en niet te verzuren door te klagen en voortdurend iets anders te willen, want we weten dat we in handen zijn van iemand die weet wat nodig is om kwaliteitswijn te maken.

Wij zijn de ranken. Een druivenrank is heel waardevol, en wordt door de wijnboer bestendig in de gaten gehouden en verzorgd, niet omwille van die rank zelf, maar om wat ze voortbrengt, omwille van de druiven die eraan groeien. God houdt van alle mensen, ze zijn allemaal heel waardevol, en het gaat Hem ter harte als mensen hun doel missen en hun waardevol leven vergooien of verknoeien, maar hij zal ze niet zelf verminken of waardeloos maken door hun vrijheid te ontnemen. Wie niet vrijwillig in dienst van God en zijn plan wil staan zal niet gedwongen worden, maar wegens Gods goedheid, omdat hij zijn schone schepping wil redden van alle ongerechtigheid moet hij de vruchten van dwarsliggers afkeuren en tenslotte de persoon zelf, die deze verderfelijke vrucht blijft voortbrengen, veroordelen. Elke rank die niet de vruchten oplevert die Hij wenst, neemt Hij weg.

Iedere rank is maar een druivenrank omdat zij **verbonden is met de stam**, met de wijnstok. Jezus zegt *“Ik ben de ware wijnstok en mijn Vader is de landman”*. Iemand die met een andere bron dan Jezus verbonden is hoort niet bij de wijngaard of bij het volk dat God aan ‘t kweken is. Het is trouwens onmogelijk om met Jezus verbonden te zijn zoals een wijnrank met de stam, als we ook nog wijsheid en inspiratie zoeken in bronnen van een heel andere soort. Dat kan heel interessant zijn en kennis opleveren, maar het leidt niet naar Gods doel die in Christus Jezus kenbaar en bereikbaar gemaakt is. Verbondenheid met andere bronnen wordt door God als afgoderij of overspel afgekeurd. Dat soort takken kunnen niet rekenen op de goede afloop die Hij voor ogen heeft.

4

Een rank die wel uit de ware wijnstok ontspruit, en waar op een bepaald moment wel druifjes aan groeien, die kan het **snoeimes** verwachten, opdat zij nog meer en betere vruchten zou dragen. Snoeien is het wegsnijden van allerlei takken die veel voedselsappen verbruiken maar minderwaardige of geen vruchten opleveren. Door de rank te snoeien zullen de voeselsappen die ze aan de stam onttrekt niet versplijt worden, maar dienen om grote, sterke kwaliteitsdruiven voort te brengen. In de grondtekst is het woord voor snoeien hetzelfde als het woord voor reinigen. Iets verliezen is op het moment zelf heel onaangenaam, maar de Vader kan dit gebruiken om ons te reinigen. “Leren” betekent in dit geval dat we het onaangename verlies, dat in onze ogen zelfs onrechtvaardig kan zijn, en dat we nooit aan een goede God zouden toeschrijven, toch als uit Gods hand aanvaarden, met de idee dat ik niet alles kan dragen wat in mijn eigen ogen goed is. Ik kan inderdaad niet alles wat ik zelf goed vind tot bloei en vruchtbaarheid voor God laten komen. God is bezig met een heel specifieke kweek, en ik vertrouw Zijn expertise. Zo hoort het bij mijn groeiproces dat ik mij kwetsbaar leer opstellen. Het is bijvoorbeeld geen ramp om in een relatie te botsen op zwakheden van mijzelf en van de andere. De Heer weet er wel raad mee! Ik hoef mij niet voortdurend af te schermen of mij beter voor te doen, of sommige mensen uit de weg te gaan, want ik weet dat ik door confrontatie met reële moeilijkheden en met mislukkingen kan groeien. Als ik mij maar laat snoeien! Als ik maar leer om sommige reacties en karaktertrekjes die storend zijn in de omgang, gewillig af te leggen. Een goede knip in mijn ego stimuleert de vrucht van liefde, want geduld, verdraagzaamheid en vriendelijkheid kunnen dan ontwikkelen.

5

Ik heb gezocht naar wat er allemaal bedoeld wordt met de vruchten, wat is eigenlijk de betekenis van de druiven? Maar dat staat er niet bij geschreven in de metafoor. Mijn conclusie is dat we de echte les die de Heer ons wil leren niet zien, zolang we blijven zoeken en gissen naar wat de Heer NIET gezegd heeft. Door er NIET naar te zoeken zag ik plots wat het wel is, ik zocht naar een concrete betekenis van de druiven, maar waar het in deze metafoor van de ware wijnstok om gaat is het LEVEN van de rank, van mijzelf, door verbonden te zijn met de stam, met Jezus Christus. Leven is een abstract begrip, met ontzachtelijk veel concrete aspecten waar Johannes niet veel inkt aan besteed. Waar hij wel voortdurend over schrijft is het goddelijk leven zelf, dat de Heer aan ons wil geven. En de sleutel om dit LEVEN, dat niet met de schepping is meegegeven, toch te ontvangen is wat in vers 3 staat: **blijf in Mij, gelijk ik in u**. In vers 5 staat: *Wie in Mij blijft, gelijk Ik in hem, die draagt veel vrucht*. En verder in vers 9: *blijft in mijn liefde*. Dáárvor vertelde Jezus deze metafoor.

Er is inderdaad leven ter beschikking dat een mens niet met de schepping heeft meegekregen, of dat geen mens van nature in zich heeft. Johannes begint er zijn evangelie mee, er komt er steeds weer op terug! In het begin schrijft hij over het Woord dat bij God was, Gods Woord dat van Hem uitgaat. En dan beschrijft hij in één zin de toestand van deze wereld en van de mensheid: *In het Woord was leven en het leven*

was het licht der mensen; en het licht schijnt in de duisternis en de duisternis heeft het niet gegrepen. (Joh.1:4-5). Het Leven is in Gods woord, het is iets wat van God uitgaat. Dit Leven is het licht der mensen, het is iets wat mensen nodig hebben om tenvolle te kunnen functioneren. Van nature zit de mens in duisternis, hij heeft dat Leven niet in zich, hij is heel beperkt in zijn mogelijkheden en vaardigheden, Paulus zegt dat de mens en heel de schepping gedoemd is tot dienstbaarheid aan vergankelijkheid en vruchteloosheid (Rom.8:20-21).

Nochthans is dit Leven ter beschikking! *Het licht schijnt in de duisternis, maar de duisternis heeft het niet gegrepen.* Dit is de toestand van de wereld waaruit Christus ons wil bevrijden: In Joh.10:10 zegt Jezus: *"Ik ben gekomen, opdat zij leven hebben en overvloed"*. "Zij" dat zijn de mensen, die hij op dat moment met schapen vergelijkt die een herder nodig hebben om veilig te zijn voor rovers en moordenaars, en om bovendien "overvloedig leven" te hebben. Daarvoor is Jezus van God naar ons toe gekomen.

Het voornaamste dat het beeld van de druiven ons kan leren is: dat we alles behoren te doen wat we kunnen om met de Heer verbonden te zijn, dat is een liefdesrelatie! En er alles aan te doen om in Hem en in zijn liefde te BLIJVEN. Dit levert een vol en vruchtbaar leven op! We krijgen dit leven door ontvankelijk te zijn voor Gods Woord! In het Woord is Leven, het is als Licht in ons duister bestaan. Door in het Woord te staan, staan we in het Licht. En dan begrijp ik ook plots goed waarom Johannes in het begin van zijn evangelie ook schrijft "en het Woord WAS God". Als ik in het licht van de zon ga staan zeg ik niet "ik ga in het licht staan", maar "ik ga in de zon staan", daar is niet alleen licht maar ook warmte en vitaminen en ik krijg er bovendien een mooi kleurtje van. Als ik in de zon sta betekent dat niet dat ik in die gloeiende en alles verterende heliumbol daar heel hoog boven mij zou staan, neen maar ik sta wel in direct contact met die heliumbol, ik sta in dat wat van die bol uitgaat, en dat is evengoed de zon. Zo kan Jezus, het mens-geworden-Woord-van-God ook God genoemd worden en Hij is ook God die mij tegemoet komt.

De metafoor van de wijnstok betekent hetzelfde als de metafoor van het Licht, alleen wordt er nadruk gelegd op de vruchten. De grote druiventros is het goddelijk Leven zelf, en die bestaat uit talloze druifjes, talloze kenmerken, zoals

* Kennis van God. Kijk maar eens naar wat Jezus zegt nadat hij de metafoor had verteld, in verzen 12-17 "ik noem u niet meer slaven maar vrienden, omdat wij alles van elkaar weten, en omdat ik mijn leven voor u heb ingezet, en omdat gij doet wat ik van u vraag, namelijk elkaar ook op die manier liefhebben". Dat is kennis van God-die-liefde-is.

* Dus ook liefde is een vrucht; we leren op een heel andere en superieure manier liefhebben.

* en blijdschap is een vrucht, van een heel andere oorsprong en een heel andere aard en kwaliteit dan de blijdschap die deze duistere wereld kent, vers11 zegt: *“Dit heb Ik tot u gesproken, opdat mijn blijdschap in u zij en uw blijdschap vervuld worde”*.

Jezus spoort ons ook aan om mee te werken aan een goede opbrengst, als we in Hem blijven zijn we ook tenvolle betrokken in het project van de wijnboer. Als conclusie van zijn metafoor zegt Hij (vers 7-8): *Indien gij in Mij blijft en mijn woorden in u blijven, vraagt wat gij maar wilt, en het zal u geworden. Hierin is mijn Vader verheerlijkt, dat gij veel vrucht draagt en gij zult mijn discipelen zijn.*

Door veel vrucht te dragen tonen we dat we ware discipelen of leerlingen van Jezus zijn. Zonder inzet om te leren (=discipelschap) en zonder bekommernis over onze vruchtbaarheid heeft het weinig of geen zin om ons Christen te noemen. Redding kan gevrijwaard worden van frustratie door de vrucht die de Heer aan 't kweken is, diep in ons hart te leren waarderen, te wensen en er aan mee te werken.

Laten we er voor zorgen dat we in Christus blijven, en dat we zijn Woorden niet vergeten maar ze diep in ons hart laten wortelen. En laten we er een gewoonte van maken om dan ook aan de Heer te vragen of te bidden voor wat we vanuit dit hart willen.
